

Antallet af Examina.

Praktisk Examen har været afholdt for følgende Antal studerende:

	Lægevidenskabelig Forberedelsesexamen.	Farmaceutisk Examen.	Polyteknisk Examen.	Antallet af de praktiske Prøver.
Januar 1874.....	22	9	2	53
Juni 1874.....	20	22	„	86
Januar 1875.....	11	18	3	71
Juni 1875.....	35	17	„	86

Desuden har der været afholdt en Magisterkonferens i Kemi.

Videnskabelige Arbejder ere ligesom i de foregaaende Aar blevne udførte i Laboratoriet i betydeligt Omfang, og Resultaterne af samme ere offentliggjorte i Udlandets videnskabelige Tidsskrifter.

IX. Universitetets Forhold til andre Universiteter, videnskabelige Institutioner m. m.

Den 8. Februar 1875 fejrede Universitetet i Lejden sin 300aarige Stiftelsesdag og sendte i den Anledning Kjøbenhavns Universitet en Indbydelse til at deltage ved to Repræsentanter i de Festligheder, som vilde blive afholdte. Konsistorium androg om Ministeriets Bemyndigelse til at modtage denne Indbydelse samt om Bevilling af de fornødne Pengemidler til Universitetets Repræsentation ved denne Lejlighed. Det fremhævede, at Lejdens Universitet, som var stiftet under Forhold, der strax fra Begyndelsen kastede Glans over det, som et Vidnesbyrd om, hvad et lille Folks Fædrelandskjærlighed formaar, i Tidernes Løb med Hæder og Bærmelse havde hævdet en fremragende Plads blandt Europas videnskabelige Højskoler. Naar da heri for disse indeholdtes en almindelig Opfordring til ved denne Lejlighed at hædre Universitetet, saa var der for vort Universitets Vedkommende andre Omstændigheder, der særlig maatte tilskynde hertil, nemlig dels de historiske Baand, der knytte Danmark til Holland, dels det Hensyn, at netop de mindre Staters videnskabelige Højskoler have en særegen Opfordring til at yde hinanden saa megen gjensidig Støtte, som Forholdene gjøre mulig. Ved Skrivelse af 2. Jan. 1875. meddelte Ministeriet den begjærede Bemyndigelse; til Bestridelse af de hertil medgaaende Udgifter optoges efter Ministeriets Forslag paa Tillægsbevillingen for 1874—75 under Universitetets 10. Udgiftspost en Sum af 400 Kr. Til at repræsentere Universitetet valgtes dets Rektor, Professor Nellesmann, samt Konferentsraad Madvig. Ved Festen holdt Professor Nellesmann paa Universitetets Vegne følgende latinske Allokution:

Quum omnes, qui scientiæ et veri cognoscendi studio litterisque colendis se addixerunt, præter communem humani generis societatem proprio quodam vinculo ob simile animorum propositum contineantur, tum hæc conjunctio etiam academias, quæ ad rerum cognitionem litterasque augendas et juventuti tradendas doctorum hominum studia et labores consociant, mutua inter se caritate conciliat, quod ejusdem operis partem se in suo quamque populo exercere sentiunt. Itaque etiam

quæ uni ex iis læta et honorifica eveniunt, ceteræ quoque ad se pertinere putant. Quid potest autem lætius academiæ accidere quam actorum honeste et laudabiliter sæculorum memoriæ cum bona futuri temporis spe votisque et omnibus concelebratio? Et ceteræ quidem Academiæ quum tali tempore ultimam originis suæ memoriæ repetunt, fere in tenuia et obscura initia incidunt, quibus ex posteriore ætate lumen et splendor quærendus est; vestræ autem singularis et ad recordationem gratissima splendidissimaque initiorum fortuna contigit. Nam quum vulgo inter arma musæ silere dicantur, Academia Lugduno Batava belli acerrimi ob defensionem patriæ et libertatis suscepti tempore in urbe ex hostium superbiorum pertinacissima obsidione et oppugnatione vix erepta ita constituta est, ut simul litteris et patriæ utilitati prospiceretur et admirabili atque invictæ civium Lugdunensium virtuti honos haberetur.

Itaque etiamsi non litteris de festis, qui apud vos Februario mense agerentur, diebus nos cum humanissima invitatione certiores fecissetis, tamen non poterat rei tam claræ memoria non nobis oboriri et cum tacita saltem gratulatione animos nostros ad vos convertere. Atque hunc initiorem splendorem, qui obprobrio esset, si cetera ei parum responderent, academiæ vestra pari insecutæ ætatis laude et gloria condecoravit, non in uno et altero litterarum genere ad breve quoddam temporis spatium nobilitata, sed in omni fere scientiæ genere diversissimisque artibus ingeniosissimorum et doctissimorum hominum aliorum alios magna frequentia consecutorum, nominibus et meritis illustrata, ut jure sperare possitis, festæ vestræ lætitiæ hominum doctorum congratulationem undique, etiam absentium et tacitam, studiose adfuturam.

Ac nobis quidem, quum academiæ nostræ rectorem et professorem muneris annis ceteris seniore gratulationis nostræ interpretes ad vos mittere decrevissemus, has eis litteras simul perferendas dare placuit ut communi voce sensus nostri conspirationem testaremur, eo quidem magis quod et in populorum nostrorum ingenii moribusque et ipso statu ac conditione similitudinem quandam esse putamus mutæ benevolentiæ aptam et multa multis temporibus inter vestros nostrosque majores in rebus publicis acta plerumque concorditer scimus et superioribus duobus sæculis non paucos ex nostratibus, qui postea ad laudem ac famam pervenerunt, in vestra academiæ studiis scientiæ et litterarum operam cum magno suo fructu dedisse meminimus.

Det skal endnu bemærkes, at Universitetet i Lejden senere har sendt vort Universitet et saakaldet album studiosorum eller en Fortegnelse over samtlige de Mænd, som i de 3 forløbne Aarhundreder have studeret ved Universitetet, samt en Medaille, der var præget i Anledning af Festen. Det nævnte Værk opbevares i Universitetsbibliotheket, hvorimod Medaillen er tilsendt den kgl. Mont- og Medaillesamling til Opbevaring.

— I Oktbr. 1874 aabnedes et nyt Universitet i Agram, til hvis højtidelige Indvielse vort Universitet blev indbudt til at sende en Repræsentant, en Indbydelse, som man imidlertid ikke var i Stand til at modtage. Ligeledes har Konsistorium maattet afslaa en Indbydelse til at fejre den 25aarige Bestaaen af den akademiske Læseforening i Prag, saa vel som en Indbydelse til at deltage i en den 8. Septbr. 1875 i Delft afholdt Mindefest for Antony van Leeuwenhoeck.

— I Maj Maaned 1874 afholdtes i Florents en international botanisk Kongres, og i Foraaret 1875 i Paris en af la société de géographie foranstaltet international Kongres for de geografiske Videnskaber, men vort Universitet deltog ikke i nogen af dem. Med Hensyn til den første erklærede det mathematisk-naturvidenskabelige Fakultet, at der ikke var nogen Grund for Universitetet som saadant til at lade sig repræsentere ved en herfra udsendt Botaniker. Derimod blev — efter Fakultetets Anbefaling — Kongressen besøgt af den konstituerede Direktør for den botaniske Have, Professor Lange, der i Havens Interesse ønskede Lejlighed til at knytte Forbindelse med forskjellige Botanikere og botaniske Havers Bestyrere.

Den geografiske Kongres i Paris ønskedes stillet under Patronat af en Æreskomite, sammensat af en eller flere ansete Persoligheder fra de forskjellige Lande. Konsistorium erklærede sig imidlertid, efter derom at have indhentet Erklæringer fra det filosofiske og det mathematisk-naturvidenskabelige Fakultet, ude af Stand til at henlede Opmærksomheden paa nogen Person som egnet til at tiltræde denne Æreskomite, og Spørgsmaalet bortfaldt saaledes for Universitetets Vedkommende.

— I Anledning af Tusindaarsfesten for Islands Bebyggelse i Sommeren 1874 besluttede Konsistorium at tilstille det islandske Folk en Lykønskning, som kunde overbringes ved en særlig Repræsentant for Universitetet, valgt mellem dettes Lærere. Det indstillede derfor under 4. Juli 1874 til Ministeriet, at det vilde virke for at forskaffe en saadan Repræsentant Plads paa et af de Orlogsskibe, som i den Anledning afgik til Island, samt at der af Kontoen for extraordinære Udgifter maatte stilles den fornødne Sum til Raadighed for denne til at afholde Udgifterne dels ved Opholdet ombord, dels ved Deltagelse i Festlighederne paa Island. Under 11. s. M. meddelte Ministeriet imidlertid, at det, da Anmodningen var fremkommet saa sent, vilde være forbundet med mange Vanskeligheder at skaffe en Repræsentant for Universitetet passende Plads ombord paa et af Marinens Skibe, men heniedede Opmærksomheden paa den Mulighed, at Etatsraad Worsaae, der ledsagede Hans Majestæt Kongen paa denne Rejse, kunde overbringe Universitetets Lykønskning. Denne Tanke, der for øvrigt tidligere var opstaaet i Konsistorium, søgte man nu at iværksætte; men Etatsraad Worsaaes umiddelbart derefter følgende Udnævnelse til Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet forhindrede dette. Førend noget yderligere Skridt fra Konsistoriums Side var foretaget, modtog Konsistorium fra Overhofmarskallatet en Meddelelse om, at Hs. Maj. Kongen, efter at være kommet til Kundskab om, at Universitetet ønskede at sende en Repræsentant til Tusindaarsfesten paa Island, havde haft den Naade at tilbyde Etatsraad Steenstrup en Plads ombord i Orlogsfregatten „Jylland“. Etatsraad Steenstrup overbragte derefter som Universitetets Repræsentant følgende Adresse til det islandske Folk:

„Kjøbenhavns Universitet bringer herved det islandske Folk sin Lykønskning i Anledning af Tusindaarsfesten for Islands Bebyggelse.

Om end det overvejende Flertal af de gamle islandske Landnamsmænd kom fra Norge, er det dog vist, at den Aand og Udvikling, de den Gang medbragte til det nye Land, ikke i det væsentlige var noget særegt for et enkelt af de nordiske Lande, men et Udtryk for hele Nordens aandelige Fælleseje. Der gik i de nærmeste Aarhundreder før og efter Landnamstiden en høj Aand gennem de nordiske Befolkninger i det hele taget, og en mægtig Stræben efter at udbrede sig mod det ubekjendte fjærne: Vikingetogene overhovedet, Erobringerne og Stiftelsen af mindre Riger paa Frankrigs, Irlands og Skotlands Kyster ere talende Vidner om denne vældige Foretagelsesaand, der naaede sit Højdepunkt i den danske Erobring af England. Bebyggelsen af Island i den Tid er kun en enkelt Ytring af den samme daadslystne Stræben, der den Gang udmærkede de nordiske Folk; men det har særlig givet dem en saa stor Betydning, at der ved den tillige lages Grundvolden til ogsaa for Eftertiden paa en Maade at slaa den Aand fast, hvorfra alle hine Bestræbelser oprindelig vare udgaaede. Det er Islændernes særlige Berømmelse, at de i hin fjærne Tid, da paa andre Steder saa meget gik til Grunde, ikke blot fra Begyndelsen af have vedligeholdt og fostret det gamle Nordens Aand, men ogsaa senere ved deres rige og enestaaende Oldtidsliteratur have forstaaet at bevare de store Minder, som mange af de ypperste Landnamsslægter havde medbragt fra alle Nordens Lande, og vel endog videre fra. Uden den gamle islandske Literatur vilde vi vide langt mindre, end nu er Tilfældet, om de Mænds egentlige Væsen, der i Landnamstiden medbragte til de af dem erobrede Lande, saa vel mod Vest som Øst, ikke blot Kriegermod og Sømandsdygtighed, men

ogsaa Lovkyndighed, Sagakundskab og en storartet Digtkunst. Herfor maa ikke blot alle de nordiske Folk, men hele den civiliserede Verden anerkjende, at den staar i en Taknemlighedsgjæld til Islænderne, der skriver sig fra deres Lands første Bebyggelse, hvis Tusindaarsfest de nu fejre.

I en anden og særlig Forbindelse med Danmark har Island nu staaet gennem mange Aarhundreder, og den har ikke mindst vist sig betydningsfuld for vort Universitets Vedkommende, der i Fællesskab besøges af Islændere og Danske. Naar det med Rette kan siges, at Bekjendtskabet med den gamle islandske Literatur paa Grund af dens særlige Indhold staar i et nært og inderligt Forhold til den Kjærlighed til vore gamle Minder og den Lyst til atter at opfriske, hvad der var stort og godt i Oldtiden, som nu har slaaet fast Rod over hele Norden, saa kan vort Universitet uden Ubeskedenhed tilskrive sig en ikke ringe Andel i, at det er kommet dertil, navnlig ogsaa som en naturlig Følge af, at det er Hovedbesidderen af de største, fra Island nedbragte literære Skatte, som have afgivet Grundlaget for det nordiske Oldtidsstudium. Det var til Kjøbenhavns Universitet, at den højt fortjente Islænder Arni Magnusson, Grundlæggeren af enhver ægte, dybt gaaende og omfattende Forskning, ikke blot for den gamle islandske Literaturs Vedkommende, men ogsaa, hvad Islands økonomiske og politiske Historie angaar, forærede den store Samling af islandske Haandskrifter, som vort Bibliotek altid maa regne blandt sine største Skatte, og denne Omstændighed har bevirket, at Studiet af den nordiske og islandske Oldtid intetsteds har saa omfattende og enestaaende Midler til sin Raadighed, som her. Det var fra Kjøbenhavns Universitet, at den udmærkede Lærde og Islands største Patriot Jón Eiriksson var udgaaet, ligesom han stedse under sin senere, for Island saa heldbringende Virksomhed forblev i en inderlig Forbindelse med det og den arnæmagnæanske Haandskriftsamplings literære Skatte. Og det var endelig ved Kjøbenhavns Universitet, at den store Sprogforsker, Grundlæggeren af den nordiske og sammenlignende Sprogforskning R. Chr. Rask levede og virkede; men det var den gamle islandske Literatur, der først havde ført ham ind paa den Bane, han samtidig brød paa en saa fremragende Maade, og ligesom han stedse bevarede sin første Kjærlighed til Island og dets Folk, saaledes tro vi, at dette endnu stedse mindes ham som en af dets største og oprigtigste Venner.

Universitetet miskjender ikke det berettigede i den Udvikling, som har ført til, at den islandske studerende Ungdoms videnskabelige Uddannelse for en Del er henlagt til Island selv; men vi mene, at denne Udvikling ikke kan eller bør løsrive Baandet mellem Island og vort Universitet. Til at fremme enhver Foranstaltning, der kan tjene til at bevare og styrke dette Baand, vil Universitetet stedse være redebont.

I de Synspunkter, som her ere fremhævede, har Kjøbenhavns Universitet fundet Opfordring til, særlig for sit Vedkommende at bringe det islandske Folk en Lykønskning ved denne Lejlighed. Maatte Mindet om den tusindaarige Fortid give det islandske Folk en forøget Spore til kraftig Virksomhed for Islands Fremtidsvel, med frugtbringende Benyttelse af de Midler dertil, som den nye Ordning af Islands Forfatningsforhold lægger i det islandske Folks egen Haand.

Kjøbenhavn, den 14. Juli 1874.

Under Universitetets Segl og sædvanlig Underskrift.

X. Det akademiske Legat- og Stipendievæsen.

1. Forandringer i Eforierne m. m.

Efter Gehejmekonferentsraad O. L. Bangs Afgang valgte Konsistorium den 11. Marts 1874 Professor F. Th. Schmidt til Eforus for Rahlfss Stipendium og Professor M. H. Saxtorph til Eforus for Buchwaldts Stipendium og Carstensens Rejsestipendium.

Efter Professor H. N. Clausens Afgang bleve de af ham bestyrede Legat-eforier i Følge Konsistoriums Beslutning af 1. Juli 1874 saaledes fordelte: Professor J. L. Ussing valgtes til Efor for Elers Kollegium, Professor C. E.